

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN

Oslo, 26.05.2023

Deres ref.:
2023/5184

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/5325

Saksbehandler:
Inger Marie Haaland

Svar på høring av forslag til utredningsprogram for havbruk til havs - områdene Norskerenna sør, Frøyabanken nord og Trænabanken

Vi viser til Fiskeridirektoratets forslag til utredningsprogram for overordnet konsekvensvurdering av havbruk til havs i områdene Norskerenna Sør, Frøyabanken Nord og Trænabanken som ble lagt på høring 12. april 2023. Formålet med utredningsprogrammet er å danne grunnlag for gjennomføring av en offentlig overordnet konsekvensvurdering av områdene Norskerenna sør, Frøyabanken nord og Trænabanken. "Den overordnede konsekvensvurderingen vil inngå som grunnlag for myndighetenes beslutning av om hele eller deler av et område kan være aktuelt for havbruk til havs, og hvilke deler av området som bør lyses ut først. Det skal gis råd om hvilke deler av utredningsområdene som bør eller ikke bør inngå i mindre utlysningssområder hvor det kan tildeles tillatelser til havbruk til havs. Det kan også foreslås konkret beliggenhet og avgrensning for slike mindre utlysningssområder. Et eventuelt forslag må begrunnes."

Til tekst om overordnede føringer og regelverk kap. 2

Akvakulturloven kap. 2.2

Vi viser til omtale av miljønormen i akvakulturloven § 10 i kap. 2.2 i programforslaget, og ønsker i denne sammenheng å presisere at normen setter en grense for akseptert miljøpåvirkning, og innebærer en plikt til å drive akvakultur på en måte som ikke medfører vesentlige negative effekter på miljøet, jf. Ot.prp. nr. 61 (2004-2005).

Laksetildelingsforskriften kap. 2.3

Program for konsekvensvurdering mangler en kobling mellom laksetildelingsforskriften og konsekvensutredningsforskriften slik at det blir klart hvilke regelverk som gjelder for utføring av overordnet konsekvensvurdering og også videre behandling etter at konsekvensvurderingen er utført. Vi foreslår at følgende tekst tas inn i kap. 2.3. gjerne etter første setning:

"Overordnet konsekvensvurdering skal gjennomføres iht. laksetildelingsforskriften kap. 4 og oppfylle kravene i konsekvensutredningsforskriften."

I siste avsnitt i kap. 2.3 står det at "fiskehelse, fiskevelferd og risiko for rømming som eksempler på tema som vil være avhengig av anleggsteknologien som benyttes, og hvor det er begrenset

hvilke vurderinger som kan gjøres på et overordnet nivå."(kap 2.3 s. 6). Vi vil påpeke at fiskehelse og velferd for villfisken, det vil si akvakulturs påvirkning av villfisken, er mest hensiktsmessig å vurdere i en overordnet konsekvensvurdering fordi man må se på villfiskens bruk og vandring gjennom og nær utlysningsområdet. Konsekvensvurderingsprogrammet bør derfor gjøre det tydelig at det er fiskevelferd og -helse for *oppdrettsfisken* og ikke villfisken, som det er begrenset nytte av vurderinger på overordnet nivå.

Konsekvensutredningsforskriften kap. 2.4

Vi viser til omtale av forskrift om konsekvensutredning (KU) og internasjonale forpliktelser i hhv. kap. 2.4 og kap. 2.7. Alle de tre foreslåtte utredningsområdene ligger i sin helhet utenfor territorialgrensen på 12 nautiske mil, og EU-direktivene om konsekvensutredninger kommer derfor ikke direkte til anvendelse, jf. EØS-avtalens geografiske virkeområde. KU-direktivene er imidlertid implementert i norsk rett gjennom KU-forskriften, som for akvakultur gjelder i norsk økonomisk sone. I omtalen av KU-forskriften for øvrig ønsker vi å presisere at forskriften stiller krav til at ansvarlig myndighet ved behandlingen av planen skal ta tilbørlig hensyn til konsekvensutredningen og innkomne høringsuttalelser, jf. § 29 første ledd.

Konsekvensvurderingsprogrammet bør ikke vise til et gammelt rundskriv fra 2009 (T-2009-9001) som gjelder lovkommentar til plan- og bygningsloven slik det gjøres i kap. 2.4 s.6. De aktuelle HTH-områdene ligger utenfor plan- og bygningslovens virkeområde og både denne loven og KU-forskriften er oppdatert siden 2009. Vi foreslår at denne henvisningen til gammelt rundskriv (s 6) slettes og at programmet heller viser til relevant regelverk, det vil si KU-forskriften og veileder Håndbok M-1941 slik det gjøres lenger ned i teksten. Vi foreslår at henvisningen erstattes med følgende:

"Utredninger og feltundersøkelser skal følge anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse jf. Ku-forskriften § 17 tredje ledd. Håndbok M-1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø beskriver anerkjent metodikk og skal brukes i den overordnede konsekvensvurderingens utredning av temaene klima, naturmangfold, vannmiljø, friluftsliv, landskap, klimagassutslipp, støy, luftkvalitet og forurenset grunn, samt ved utredning av kulturmiljø der det er relevant."

Naturmangfoldloven kap. 2.5

Vi viser til omtale av føre var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 i kap. 2.5, og ønsker å presisere at kunnskapsmangel ikke skal brukes som begrunnelse for å la være å begrense eller hindre en risiko for alvorlig eller irreversibel skade. Der slik risiko foreligger, vil det kunne oppstå en passiv handleplikt til å ikke gi tillatelse, jf. Ot.prp. nr. 52 (2007-2008). Dette innebærer at det i slike tilfeller heller ikke bør åpnes områder for akvakultur.

Internasjonale forpliktelser kap. 2.7

Vi mener det i kap. 2.4 eller 2.7, bør tas inn en omtale av SEA-protokollen etter Espoo-konvensjonen, som gjelder i norsk økonomisk sone. Protokollen stiller krav om strategiske (overordnede) konsekvensutredninger for alle tiltak som kan ha vesentlig virkning for miljø og samfunn, og krav om involvering av miljømyndighetene i KU-prosessen.

Både Trænabanken og Norskerenna sør har risiko for påvirkning på andre lands fiskestammer. Vi mener det derfor i kapittel 2.7 bør tas inn en kort omtale av nordatlantisk organisasjon for bevaring av villaksen (NASCO) og havrettskonvensjonen artikkel 66 punkt 4.

Forvaltningsplaner kap. 2.8

Vi mener kap. 2.8 om forvaltningsplanene bør ta inn en omtale av "Særlig sårbare og verdifulle områder"(SVO). Vi foreslår at følgende tekst tas inn i konsekvensvurderingsprogrammet kap. 2.8 og også i det enkelte vedlegg:

"Overlapp mellom et influensområde og SVO, eller foreslått SVO-område, bør vurderes særskilt da slike områder er sårbare og verdifulle områder som har vesentlig betydning for det biologiske mangfoldet og den biologiske produksjonen i havområdet. I slike områder skal man vise en særlig aktsomhet, og aktivitet skal foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold, jf. Meld. St. 20 (2019-2020)."

Avgrensning av konsekvensvurderingsprogrammet er i strid med KU-forskriften

NFD har gitt føringer for overordnet konsekvensvurdering som gjengis i programforslaget kap. 1.2, 2.3 og 4. Forslag til konsekvensvurderingsprogram avgrensner derfor hva utreder skal gjøre i konsekvensvurderingen.

"Det følger av bestillingen at departementet er av den oppfatning at behov for fysiske befaringer og innsamling av nye måledata først vil være aktuelt ved prosjektspesifikke konsekvensvurderinger (kap. 1.2)"

"I høringsnotatet til forslaget til etablering av tillatelsesregime for havbruk til havs skriver Nærings- og fiskeridepartementet at kunnskapshull kan identifiseres i den overordnede konsekvensvurderingen, men at det ikke kreves forskning for å kunne gjennomføre konsekvensvurderingen (kap. 2.3)"

"Det skal i forbindelse med gjennomføring av den offentlige overordnede konsekvensvurderingen gjøres opp kunnskapsstatus og konsekvensvurderingen skal baseres på tilgjengelig kunnskap." (kap. 3)

"Fysiske befaringer og innsamling av nye måledata er ikke en del av oppdraget." (kap.4)

Den overordnede konsekvensvurdering av et havområde skal danne beslutningsgrunnlaget for om et havområde skal tilrettelegges for havbruk til havs eller ikke. Det er imidlertid store kunnskapsmangler om naturmangfoldet i havet (eks forekomster av sårbare arter og naturtyper som korallrev, viktige areal for sjøfugl og marine pattedyr og vandringen til postsmolt av villaks). Det er også liten grad av tilgjengelige data om bunnsstrat og dybdeforhold på sjøbunnen i områdene som skal konsekvensvurderes. Kunnskapsmangelen gjør at det for enkelte tema kan bli vanskelig å vurdere konsekvenser ved etablering av havbruk i et område. For tema som villaksens vandring, forekomster av sårbare arter og naturtyper og arealbruk til arter av sjøfugl

og marine pattedyr så mener vi at denne kunnskapen er viktig og at utreder derfor bør vurdere om det kan hentes inn mer kunnskap utover det som er listet i vedleggene eller som vises i tilgjengelige kartverktøy.

Miljødirektoratet vil derfor understreke at vi er uenige i NFDs føring og programforslagets avgrensning om at det ikke er aktuelt med fysiske befaringer og innsamling av måledata i overordnet konsekvensvurdering. Vi mener det strider med KU-forskriften § 17 andre ledd at det bestemmes i konsekvensvurderingsprogrammet, dvs før en vurdering er påbegynt, at det ikke skal vurderes om det er relevant viktig informasjon som mangler og som bør innhentes. Vi mener videre at en slik avgrensning av overordnet konsekvensvurdering vil bidra til et svakere beslutningsgrunnlag for om man kan tilrettelegge for matfiskproduksjon i et område. Avgrensningen er også i strid med KDDs veiledning fra 2021 som sier at *"dersom det er noe som tyder på at det mangler kunnskap om viktige forhold, må ny kunnskap innhentes. Hvis det mangler kunnskap om viktige forhold, skal slik kunnskap innhentes allerede på et overordnet plannivå."* Denne veilederen gjelder overordnede planer etter plan- og bygningsloven, men tolkningen av KU-forskriften vil etter vår vurdering være den samme for planer etter annet lovverk.

Vi mener avgrensningen i programmet for konsekvensvurdering bør slettes ettersom avgrensningen utelukker mer enn forskning (fysisk befarings og innsamling av nye måledata). Spesielt i kap. 3 der det fastslås at overordnet konsekvensvurdering kun skal baseres på tilgjengelig kunnskap. Vi har forståelse for at det ikke kan legges opp til forskning over lengre tid i forbindelse med en overordnet konsekvensvurdering, men vi mener programforslagets avgrensning av konsekvensvurderingen også utelukker innsamling og sammenstillinger av kunnskap som i dag ikke er åpent tilgjengelig i kartløsninger, men som kan finnes i for eksempel div kartlegginger av sårbar natur i forbindelse med annen nærings kartlegginger, miljøundersøkelser, kunnskap fra forskning som ikke er delt mm. Ettersom det er svært viktig informasjon om naturmangfoldet som mangler så bør ikke avgrensningen i programmet utelukke innsamling og sammenstilling av data som finnes, men som ikke er delt offentlig. Utreder bør med andre ord søke å finne kunnskap som kan bidra til å dekke deler av kunnskapsmangelen der informasjonen er viktig jf. KU-forskriften § 17 andre ledd.

Til tekst om metodikk kap. 3

Det er bra at konsekvensvurderingsprogrammet viser til håndbok M-1941. Programmet bør imidlertid i kap. 3 si at håndboken er anerkjent metodikk for konsekvensutredninger på klima og miljø. Håndboken angir metodikk for hvordan relevante tema innen klima og miljø skal konsekvensutredes. For tema som ikke omhandler klima og miljø så kan konsekvensvurderingen benytte annen anerkjent metodikk. Konsekvensvurderingsprogrammet bør gjøre utreder oppmerksom på at håndbok M-1941 er under revidering og at man må følge ny revidert veileder når den kommer. Vi foreslår derfor følgende justering av første avsnitt i kap.3:

"Offentlig overordnet konsekvensvurdering av havbruk til havs skal kombinere elementer fra anerkjente norske metodikker for vurdering av konsekvenser for planer og tiltak. *Miljødirektoratets håndbok M-1941 er anerkjent metodikk og skal følges for konsekvensvurdering av relevante tema for klima og miljø. Vi gjør oppmerksom på at håndbok M.1941 nå er under revidering og at nyeste publiserte versjon av håndboken må benyttes. For tema som ikke omhandler klima og miljø så kan konsekvensvurderingen benytte annen anerkjent metodikk. Utførende utreder må da foreslå og begrunne valg av annen metodikk for det aktuelle temaet.*"

Det er store kunnskapsmangler om forekomst og sårbarhet for arter og naturtyper i influensområdet til utlysningsområdene. Vi mener det derfor er bra at det i kap. 3 presiseres følgende: "En viktig del av utredningsoppdraget vil være å beskrive eksisterende kunnskapsgrunnlag og avdekke usikkerhet og kunnskapsmangler under hvert tema."

Tilbakemeldinger til kap. 4 problemstillinger for utredning

Som nevnt over så er vi uenig i føringen fra NFD om at det ikke skal gjøres fysiske befaringer og innsamling av nye måledata. Vi mener at føringen i kap. 4 om at "*Fysiske befaringer og innsamling av nye måledata er ikke en del av oppdraget.*" bør slettes fra konsekvensvurderingsprogrammet da det kan føre til brudd med KU-forskriften § 17 andre ledd.

I konsekvensvurderingsprogrammet kap. 4 står det at det på det overordnede stadiet av konsekvensvurderingen ikke vil være tatt noen beslutning om hvilken type teknologi som skal benyttes og vurderingene bør derfor være teknologinøytrale. Vi antar at man med teknologi her mener anleggsteknologi og ulike tekniske løsninger på anlegget.

Konsekvensvurderingsprogrammet bør gjøre det tydeligere hva som menes med teknologi. Vi mener konsekvensvurderingsprogrammet bør spesifisere at man skal vurdere konsekvenser av fiskeoppdrett av laks og ørret og ikke andre typer akvakultur. Dette er viktig for at det skal være tydelig hva som er vurdert i den overordnede konsekvensvurderingen og som blir lagt til grunn ved en tilrettelegging av et område for havbruk til havs, spesielt dersom det senere blir aktuelt med andre typer akvakultur i et tilrettelagt område.

4.1.1 Overordnet konsekvensvurdering for naturressurser, naturmangfold og ytre miljø

Konsekvensvurderingsprogrammet (kap. 2.3 s.5) viser til høring av tildelingsregelverket for havbruk til havs der det pekes på at det i overordnet konsekvensvurdering blant annet skal inneholde følgende:

- Etablert og planlagt næringsvirksomhet i området
- Vurdering av sameksistens av andre marine næringer
- Kunnskap om strøm, - vind—og bølgeforhold
- Eksisterende kunnskap om bunnforhold
- Kartlagte naturverdier
- Kunnskapshull skal identifiseres

Klima bør legges til i listen i kap. 2.3.

Når konsekvenser av havbruk skal vurderes bør alle påvirkninger av virksomheten vurderes. Utredningsprogrammet bør spesifisere at man i vurdering av påvirkning på abiotisk og biotisk miljø må vurdere påvirkningsfaktorer som arealbruk, lys, støy, organisk og uorganisk utslipp til vann, utslipp av miljøfarlige kjemikalier på grunn av innhold i fôret, impregnering og legemiddelbehandlinger, utslipp til luft, risiko for bifangst på grunn av havbruks tiltrekning på dyr/fugl/fisk, konsekvenser av rømming og smitte til villaks inkludert andre lands fiskestammer. Erfaringen er at flere av utslippstypene slik som miljøfarlige kjemikalier (på grunn av fremmedstoffer i fôret) er lite kjent og derfor utelates i vurderinger av akvakultur i dag. Konsekvensvurderingen bør også inkludere miljøpåvirkning fra bruk av vare og tjenesteleverandører og deres trafikk til og fra anlegget.

Avsnittet om SVO-områder bør også omfatte foreslåtte SVO-områder. Vi foreslår å justere setningen om SVO i kap. 4.1.1 punkt III slik:

"SVO-områder, eller foreslåtte SVO-områder, som overlapper med utredningsområdene eller influensområdet skal beskrives, og påvirkningen skal vurderes."

Det er bra at sjøfugldata skal sammenstilles og vurderes. Her kan det også muligens komme mer kunnskap ifm. MARCIS-prosjektet og utreder bør derfor se om det er kommet inn mer kunnskap som ikke er oppgitt i kunnskapsstatus i vedleggene eller i kartlag i fiskeridirektoratets kartløsning.

4.1.2 Særlig om villaksens vandringsruter

Vi mener det er bra at det kreves en modellering av utvandring av laksesmolt i utredningsområdet og at det skal pekes på behov for mer data.

Følgende setning bør inn etter de to første setningene: *Med influensområdet menes det smitteområdet som fremkommer under 4.1.3.*

4.1.3 Særlig om smittespredning

Vi mener det er bra at smittespredning i området skal modelleres for å vurdere smittespredning mellom anlegg i området og hvordan utlysningsområder (lokaliteter) bør plasseres i forhold til hverandre.

Det bør presiseres i konsekvensvurderingsprogrammet at man med smittespredning mener både lakselus og andre sykdommer.

Det bør presiseres i konsekvensvurderingsprogrammet at konsekvenser for andre lands fiskestammer bør vurderes. Dette gjelder særskilt for Trænabanken og Norskerenna Sør. I kunnskapsgrunnlaget for Norskerenna sør og Trænabanken (vedlegg 1 og 3 til konsekvensvurderingsprogrammet) er ikke risiko for smitte på andre lands fiskestammer nevnt. Dette er relevant og viktig informasjon som bør vurderes. Hvis utenlandske anadrome fiskebestander vandrer inn i eller gjennom farvann innenfor norsk økonomisk sone skal Norge etter havrettskonvensjonen art.66 punkt 4 samarbeide med opprinnelseslandet om bevaring og forvaltning av denne fiskebestanden. Dersom det er risiko for at norsk havbruk smitter et annet lands fiskestammer så må Norge vurdere om det utløser en varslingsplikt til dette landets myndigheter jf. NASCO og KU-forskriften § 34.

4.2 Andre nærings- og arealinteresser

I tillegg til å vurdere mulighet for sameksistens og samarbeid om for eksempel beredskap, logistikk og havner, så bør konsekvensvurderingen også vurdere samlet belastning for miljøet av havbruk til havs sammen med annen næring. Det er bra at konsekvensvurderingsprogrammet i kap. 4.1.1 spesifiserer at det skal legges vekt på å vurdere samlet belastning i vurdering av miljøpåvirkningen. Vi foreslår at det i tillegg legges til følgende i konsekvensvurderingsprogrammet:

"I vurdering av konsekvenser for naturmangfoldet skal den samlede påvirkningen og belastningen fra akvakultur og annen næring vurderes. Sameksistens og samlokalisering med andre næringer og avbøtende tiltak må inngå i den overordnede konsekvensvurderingen og utreder bør vurdere samlet belastning i et fremtidsperspektiv dersom det er aktuelt med flere marine næringer i området."

Også næringene knyttet til villaksen, som fisketurisme og sjølaksefiske, vil bli berørt av havbruk til havs og bør vurderes i konsekvensvurderingen. Dette gjelder ikke arealmessig, men i form av redusert fiskbart overskudd i laksebestandene.

Tilbakemelding på kap. 5 avbøtende tiltak på overordnet nivå

Vi støtter at det stilles krav til utreder om at det skal gis råd om utredning, kartlegging eller forskning som kan fyller kunnskapshull som avdekkes, og at det stilles krav om det skal identifiseres tiltak som kan iverksettes for å avhjelpe eller bøte på kunnskapsmangelen.

Kommentarer til vedleggene

Felles for alle tre vedlegg:

Hvordan skal vedleggene brukes av utreder?

Ifølge forslag til konsekvensvurderingsprogram gir vedlegg 1-3 kap.2 en beskrivelse av utredningsområdene, samt kunnskapsgrunnlaget og dagens situasjon i hvert av områdene. Det bør spesifiseres i programmet hva som er ment med vedleggene.

Vi forstår det slik at vedleggene gir en oversikt over området som skal vurderes og sammenstilt kunnskapsgrunnlag fra arbeidet med å velge ut områder aktuelle for konsekvensvurdering. Vedleggene gir også noen videre føringer for hva som bør utredes i hvert av områdene. Konsekvensvurderingsprogrammet bør spesifisere tydelig hvordan vedlegget skal benyttes og at utreder fortsatt må vurdere om det finnes mer informasjon eller oppdatert informasjon utover det som ligger i vedlegget.

Punkter nevnt i vedlegget som burde vært nevnt i konsekvensvurderingsprogrammet:

Noe av informasjonen fra vedleggene kan med fordel flyttes over i selve programmet for konsekvensvurdering. En mulig plassering kan være i kapittel 4.1.1 sammen med annen informasjon om hva som må utredes. Dette gjelder følgende:

- Det er bra at influensområdet beskrives og at dette kan være utenfor og innenfor utlysningområdet, og også være ulikt for de ulike typer påvirkninger (s.3 og 6 i alle vedleggene). Definisjonen er såpass viktig at den egentlig bør plasseres i programmet kap. 4 og ikke bare i vedlegget.
- Tabell 2 utslippstyper bør også stå i selve programmet, for eksempel i kap. 4.
- Utreder må gjøre nærmere rede for de ulike påvirkningsfaktorene og hvordan de påvirker forventet influensområde per utredningstema for utlysningområdet.

Vedlegg 1 Utredningsområde Norskerenna sør

Under gir vi innspill til mer detaljer på hva som bør utredes knyttet til det enkelte tema i overordnet konsekvensvurdering av utlysningområdet.

Til tekst om marine verneområder og sårbare naturenheter kap. 2.1.1

- Det er ingen Mareano-kartlegging inne i Norskerenna sør. Utreder bør sjekke om det finnes annen kartlegging i området som kan gi informasjon om forekomst av sårbare arter/naturtyper eller indikasjoner på slike. For eksempel fra forskning eller i forbindelse med utredning eller undersøkelser for annen næringsvirksomhet.

Til tekst om foreslått SVO-område Norskerenna (NS3) i kap. 2.1.1 og 2.1.2:

- Det bør det stilles spesifikke krav til utreder om å sjekke etter mer og ev oppdatert informasjon om forekomst av sårbare arter og naturtyper som korallene og svampene som er omtalt i vedlegg 1 kap. 2.1.1 og 2.1.2.

- Det bør stilles krav til utreder om å vurdere spredning av utslipp fra ulike deler av utlysningsområdet til områdene der influensområdet vil overlape med foreslått SVO og der det er kartlagt koraller og svamper eller der det er påvist leveområde for slike arter.

Til tekst om sjøfugl, fisk og marine pattedyr kap. 2.1.3

- Det bør stilles krav til utreder om å vurdere behov for å hente inn ny informasjon om fugl og marine pattedyrs arealbruk i utlysningsområdet, om dette finnes. Det kan være data som ikke er tilgjengeliggjort i kartverktøyene som er benyttet til kunnskapssammenstillingen i vedlegg 1. Forskningsprosjekt som MARCIS kan muligens gi mer informasjon.
- For sjøfugl bør det gjøres en sammenstilling av tilgjengelige data for å se på sjøfuglenes bruk av utlysningsområdet gjennom året.
- Utreder bør vurdere risiko for sjøfugl fra akvakultur inkludert div transport som båter og helikoptre.
- Utreder bør identifisere eventuelle deler av utlysningsområdet som gir mindre risiko for påvirkning enn andre.
- Det er ikke registrert marine pattedyr i området. Utreder bør sjekke om det finnes tilgjengelig informasjon om forekomst av marine pattedyr i området, men som ikke ligger inne i kartverktøyene vist til i vedlegget.

Tekst til smittespredning og rømming kap. 2.1.4 og 2.1.5

- Smitte og rømming kan påvirke villaks negativt og nedstrøms for utlysningsområdet Norskerenna sør ligger en av utvandningsrutene for villaks fra vestlandskysten som har dårlig tilstand og som allerede har vandret gjennom kystnære produksjonsområder med høy påvirkning. Utreder bør i sin vurdering av påvirkning fra akvakultur til villaks peke på deler av utlysningsområdet som gir minst risiko for påvirkning. Utreder bør også si noe om utforming av en lokalitetsstruktur som gir minst påvirkning.
- Utreder bør i sin vurdering av Norskerenna sør vurdere risiko for påvirkning på andre lands laksestammer, om smitte og rømming kan påvirke utenlandske stammer. Denne vurderingen er viktig for at Norge kan overholde sin plikt til å informere og samarbeide med andre land dersom norsk akvakultur påvirker andre lands fiskestammer (williamsburgkonvensjonen art. 1 og 3, havrettskonvensjonen artikkel 66 punkt 4, KU-forskriften § 34).

Til tekst om dybde og bunnforhold kap. 2.1.6

- Utreder bør undersøke om det finnes tilgjengelige data fra annen bunnkartlegging for eksempel utført av andre marine næringer og petroleumsnæringen, som kan gi mer informasjon om havbunnen i utlysningsområdet enn det som er tilgjengelig i åpne kartløsninger.

Vedlegg 2 Utredningsområde Frøyabanken nord

Under gir vi innspill til mer detaljer på hva som bør utredes knyttet til det enkelte tema i overordnet konsekvensvurdering av utlysingsområdet.

Til tekst om marine verneområder og sårbare naturenheter kap. 2.1.1

- Det er lite Mareano- kartlegging inne i Frøyabanken nord. Utreder bør sjekke om det finnes annen kartlegging i området som kan gi informasjon om forekomst av sårbare arter/ naturtyper eller indikasjoner på slike. For eksempel fra forskning eller i forbindelse med utredning eller undersøkelser for annen næringsvirksomhet.

Til tekst om SVO og foreslått SVO-område i kap. 2.1.1 og 2.1.2:

- Det bør stilles spesifikke krav til utreder om å sjekke etter mer og ev oppdatert informasjon om forekomst av sårbare arter og naturtyper som er omtalt i vedlegg 2 kap. 2.1.1 og 2.1.2.
- Det bør stilles krav til utreder om å vurdere spredning av utslipp, inkludert forstyrrelser og støy, fra ulike deler av utlysingsområdet der influensområde vil overlape med SVO eller foreslått SVO, der det er forekomster av koraller og svamper, der det er viktige områder for sjøfugl, marine pattedyr og/ eller sårbar fisk.
- Det bør stilles krav til at utreder vurderer hvilke områder innenfor utlysingsområdet som vil gi mindre risiko for påvirkning på SVO- områdene, foreslåtte SVO-områder og Froan og Sularevet.

Til tekst om sjøfugl, fisk og marine pattedyr kap. 2.1.3

- Det bør stilles krav til utreder om å vurdere behov for å hente inn ny informasjon om fugl og marine pattedyrs arealbruk i utlysingsområdet, om dette finnes. Det kan være data som ikke er tilgjengeliggjort i kartverktøyene som er benyttet til kunnskapssammenstillingen i vedlegg 2. Forskningsprosjekt som MARCIS kan muligens gi mer informasjon.
- For sjøfugl bør det gjøres en sammenstilling av tilgjengelige data for å se på sjøfuglenes bruk av utlysingsområdet gjennom året.
- Utreder bør vurdere risiko for sjøfugl fra akvakultur inkludert div transport som båter og helikoptre.
- Utreder bør identifisere eventuelle deler av utlysingsområdet som gir mindre risiko for påvirkning enn andre.
- Det er ikke registrert marine pattedyr i området, men klappmyss og spermhval er registrert i SVO Eggakanten, rett sør for området. Utreder bør sjekke om det finnes tilgjengelig informasjon om forekomst av marine pattedyr i området, men som ikke ligger inne i kartverktøyene vist til i vedlegget. Utreder bør videre vurdere sannsynlighet for forekomst av marinepattedyr i utredningsområdet og hvilken risiko akvakultur ev kan utgjøre for marine pattedyr i området.

Til tekst om smittespredning kap. 2.1.4

- Utreder bør vurdere og foreslå lokalitetsstruktur, inkludert branngater som gir minst risiko for smittespredning mellom havbruk til havs-anlegg i utlysingsområdet og ev smitte til/fra kysten.

- Utreder bør se etter ev nyere, oppdatert kunnskap om utvandrende smolt fra Trøndelagskysten og spesielt fra Trondheimsfjorden, som kan brukes til å vurdere smoltens vandring i utlysningsområdet.
- Utreder bør i sin vurdering av påvirkning fra akvakultur til villaks peke på deler av utlysningsområdet som gir minst risiko for påvirkning. Utreder bør også si noe om utforming av en lokalitetsstruktur som gir minst påvirkning.

Til tekst om dybde og bunnforhold kap. 2.1.6

- Utreder bør undersøke om det finnes tilgjengelige data fra annen bunnkartlegging for eksempel utført av andre marine næringer og petroleumsnæringen, som kan gi mer informasjon om havbunnen i utlysningsområdet enn det som er tilgjengelig i åpne kartløsninger.

Vedlegg 3 Utredningsområdet Trænabanken

Under gir vi innspill til mer detaljer på hva som bør utredes knyttet til det enkelte tema i overordnet konsekvensvurdering av utlysningsområdet.

Til tekst om marine verneområder, sårbare naturenheter og foreslått SVO kap. 2.1.1-2.1.3

- Det er lite Mareano-kartlegging i utlysningsområdet. Utreder bør derfor sjekke om det finnes annen kartlegging i området som kan gi info om forekomst av sårbare arter/ naturtyper eller indikasjoner på slike. For eksempel fra forskning eller i forbindelse med utredning eller undersøkelser for annen næringsvirksomhet.
- Trænabanken overlapper med foreslått SVO Kystsonen Lofoten som er viktige beiteområder for hekkende sjøfugl og flere av fuglene er rødlistet som kritisk eller sterkt truet ifølge artsdatabanken. I utredning av konsekvenser for sjøfugl av akvakultur i utlysningsområdet bør dette foreslåtte SVO-området vurderes særskilt.
  - o Det bør stilles krav til utreder om å vurdere behov for å hente inn ny informasjon om sjøfugls arealbruk i utlysningsområdet, om dette finnes. Det kan være data som ikke er tilgjengeliggjort i kartverktøyene som er benyttet til kunnskapssammenstillingen i vedlegg 3. Forskningsprosjekt som MARCIS kan muligens gi mer informasjon.
  - o For sjøfugl bør det gjøres en sammenstilling av tilgjengelige data for å se på sjøfuglenes bruk av utlysningsområdet gjennom året.
  - o Utreder bør vurdere risiko for sjøfugl fra akvakultur inkludert div transport som båter og helikoptre.
- Det bør stilles krav til utreder om å vurdere behov for å hente inn ny informasjon om marine pattedyrs arealbruk i utlysningsområdet, om dette finnes. Det kan være data som ikke er tilgjengeliggjort i kartverktøyene som er benyttet til kunnskapssammenstillingen i vedlegg 3.
- Trænarevet ligger rett nord for utlysningsområdet og det er registrert enkelte svamper i utlysningsområdet. Området er ellers lite kartlagt. Utreder bør basert på innsamlet oppdatert kunnskap (ikke bare det som er listet i vedlegg 3) vurdere sannsynlighet for at det finnes større forekomster av koraller eller svamper i utlysningsområdet og om det bør

anbefales videre kartlegging før området ev tilrettelegges for havbruk. Utreder bør også vurdere om grensene for utlysningsområdet bør avgrenses videre.

- Det bør stilles krav til utreder om å vurdere spredning av utslipp, inkludert forstyrrelser og støy, fra ulike deler av utlysningsområdet der influensområde vil overlappe med SVO eller foreslått SVO, der det er forekomster av koraller og svamper, der det er viktige områder for sjøfugl, marine pattedyr og/ eller sårbar fisk.
- Utreder bør identifisere eventuelle deler av utlysningsområdet som gir mindre risiko for påvirkning av sårbare eller truede arter/ naturtyper enn andre.

Tekst til smittespredning og rømming kap. 2.1.4 og 2.1.5

- Smitte og rømming kan påvirke villaks negativt. Utreder bør vurdere særskilt risiko for påvirkning av postsmolt fra Namsenfjorden og andre viktige laksevasdrag. Utreder bør vurdere behov for å hente inn ny informasjon om påvirkningen på villaks dersom Trænabanken tilrettelegges for akvakultur.
- Utreder bør i sin vurdering av påvirkning fra akvakultur til villaks peke på deler av utlysningsområdet som gir minst risiko for påvirkning.
- Utreder bør også si noe om utforming av en lokalitetsstruktur som gir minst påvirkning.
- Trænabanken grenser opp mot et viktig beiteområde for laks fra blant annet de britiske øyer. Utreder bør i sin vurdering av Trænabanken vurdere risiko for påvirkning på andre lands laksestammer, om smitte og rømming kan påvirke utenlandske stammer. Denne vurderingen er viktig for at Norge kan overholde sin plikt til å informere og samarbeide med andre land dersom norsk akvakultur påvirker andre lands fiskestammer (williamsburgkonvensjonen art. 1 og 3, havrettskonvensjonen artikkel 66 punkt 4).

Til tekst om dybde og bunnforhold kap. 2.1.6

- Utreder bør undersøke om det finnes tilgjengelige data fra annen bunnkartlegging for eksempel utført av andre marine næringer og petroleumsnæringen, som kan gi mer informasjon om havbunnen i utlysningsområdet enn det som er tilgjengelig i åpne kartløsninger.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Cecilie Kristiansen
seksjonsleder

Inger Marie Haaland
senioringeniør